

آفات جهانی شدن

دکتر حسنی بلخاری

۱۸. تفاوت موسیقی شرق با موسیقی غرب در ریتم (وزن) آن است. ریتم در موسیقی سنتی شرق دوری و دارای مکث است اما در موسیقی مدرن غرب خطی و بدون مکث می‌باشد. روان‌شناسان می‌گویند موسیقی خطی چون مغایر نظام طبیعی گردش خون و روان ماست در انسان تحرک جنسی و جسمی ایجاد می‌کند اما موسیقی دوری تأمل روحانی ایجاد می‌کند. چرا موسیقی دوری تأمل روحانی ایجاد می‌کند؟ چون با حرکت هستی هارمونی دارد. ما در هستی حرکت خطی نداریم. اساس حرکت در هستی مبتنی بر دور است. در فیزیک هم جزء هستی الکترون است و الکترون حرکتش دوری است. اصلاً ما در فیزیک حرکت خطی نداریم. مفهومی که از آیه «إِنَّا لِلَّهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ» هم استنباط می‌شود دوری است. یعنی روح خدا به خود خدا برمی‌گردد. فلسفه طواف خانه کعبه با حرکت کهکشان‌ها که از راست به چپ و دوری است کاملاً منطبق است. لذا وقتی می‌گوییم موسیقی غربی حرام است نه فقط به خاطر اینکه شرع گفته، بلکه بخاطر این هم هست که خلاف طبیعت انسان باشد و یا به عبارت دیگر با حرکت هستی هارمونی ندارد.

مقدمه:

جمهوری اسلامی ایران در جهان معاصر به عنوان یک تمدن مستقل و مدعی صاحب هویت که انقلابش در راستای اجرای احکام اسلامی و جریان نهضت سیدالشهداء (ع) و همچنین تعالیم ائمه اطهار (ع) است، در موقعیت بسیار ویژه و حساسی قرار دارد. برخی از تمدن‌های جهان معاصر آنچنان که هانتینگتون در نظریه برخورد تمدن‌ها به آن اشاره می‌کند، به نظر می‌رسد جهانی شدن را پذیرفته‌اند.

در خصوص مفهوم جهانی شدن، «لاتوش» تعبیری دارد که پسندیده‌تر است و آن «غربی شدن جهان» می‌باشد. برخی جریان غربی شدن را پذیرفته‌اند، یا در حال پذیرش آن هستند و یا مخالفتی با آن ندارند و فقط تمدن اسلامی و بویژه تمدن شیعی است که تفاوت ماهوی با روند جهانی شدن دارد. ولی متأسفانه در این قلمرو هنوز نتوانسته است جایگاه خودش را بیابد.

ما برای شیعیان حرف و سخن بسیار داریم ولی برای غیرشیعیان نه اینکه نداشته باشیم، بلکه زبان بیان آن را نداریم. بنابراین در این قلمرو نظر به اینکه جایگاه خودمان را نیافته‌ایم، محکوم به هضم هستیم. هیچ شکی نیست که در این قلمرو، تعالیم شیعه به حرکتی نیاز دارد تا در مسیر این رود خروشان که معیارهای ثابتی را در دهکده جهانی حاکم کرده برده نشود لازمه این کار دو چیز است:

۱. «هویت‌شناسی» و بعد به روز کردن این هویت؛

۲. «شناخت جهان» در ابعاد مختلفی که این جهانی شدن را می‌سازد.

انقلاب اسلامی ایران در حال حاضر در موقعیت بسیار حساسی قرار گرفته که با موقعیت بیست و دو سال پیش آن بسیار متفاوت است. بیست و دو سال پیش، انقلاب ایران موج وسیعی را در جهان به وجود آورد که بسیاری از معادلات سیاسی را به هم زد. آن زمان ما در قلمرو هجمه قرار داشتیم، در قلمرو بیان خود و تبیین خود، آن هم در قلمرو جهانی خسته از دوران جنگ سرد؛ و از این رو در این قلمرو بستر بسیار مناسبی مهیا گردید تا فرهنگ اسلام را در سراسر جهان ترویج نماییم.

اما در حال حاضر مسائل مختلف و متعددی سبب شده تا ما در موقعیت دیگری قرار داشته باشیم،

پی‌نوشت‌ها:

× متن حاضر سخنرانی دکتر حسن بلخاری است که با اصلاحاتی در ماهنامه موعود شماره ۲۹ چاپ شده است.

۲. Postman.

۳. Technopoly.

۴. Information.

۵. Matrix.

۶. Globalization.

۷. تصویری که انیشتین ارائه می‌دهد با ملاصدرا در اسفار بدان اشاره می‌کند.

۸. Gunsers roses.

۹. M. c. Lohum.

۱۰. internet or inter sex.

۱۱. تجارت اینترنتی به این صورت است که اگر شما دنبال کالایی می‌گردید، کافی است اسم آن کالا را در msn یا Yahoo تایپ کرده و جست‌وجو نمایید. پنجاه صفحه اطلاعات در ابعاد مختلف در باره آن کالای مورد نظر در صفحه اینترنت ظاهر می‌گردد. شما این اطلاعات را بررسی می‌کنید و اگر کارت اعتباری داشته باشید پول واریز نموده و پس از مکاتبه، آن کالا برای شما ارسال می‌شود. به این تجارت در جهان مدرن و پست مدرن، تجارت اینترنتی یا تجارت الکترونیکی می‌گویند.

۱۲. برای غرب اصل مصرف مهم نیست بلکه تنوع در مصرف مهم است. چرا؟ به علت این که مصرف بعد از مدتی ملالت ایجاد می‌کند، چیزی که ملالت را دفع می‌کند تنوع است. بنابراین مسأله امروز غرب گسترش فساد نیست، کیفیت تنوع در فساد است.

۱۳. Mayour.

۱۴. تنها کشوری که بشدت مانع از فعالیت چنین سایتهایی شد ایران است. اما متأسفانه باید اعتراف کرد که ایران هم یک جا اشتباه کرد. آنجا که قوه قضائیه حکم کرد اگر دست کسی فیلم پرنوگرافی باشد مانعی ندارد اما تکثیر و پخش آن مجاز نیست!!

۱۵. گروه در جامعه‌شناسی یعنی مجموعه افرادی که بر اساس ایده‌های مشترک، گرد هم جمع شده‌اند و دارای یک هدف واحد هستند.

۱۶. Gunsers roses.

۱۷. پارتی در ایران به جلسات مختلط پسر و دختر که به لهو و لعب مشغول هستند اطلاق می‌گردد.

نتیجه

جهانی شدن برای کشورهای جهان سوم بویژه برای کشور جمهوری اسلامی ایران که دارای یک فرهنگ اصیل اسلامی است، یک آفت است. این آفت در دو بُعد جهانی شدن اقتصاد و فرهنگ قابل طرح است. در بُعد جهانی شدن اقتصاد، از آن رو که این کشورها در مقابل ورود تکنولوژی مدرن غربی که دارای فرهنگ مصرفی خاص خود می‌باشد، آسیب‌شناسی نمی‌کنند، منجر به شکاف طبقاتی و تخریب فرهنگ بومی می‌شود و این می‌تواند برای هر کشوری بزرگترین تهدید باشد. در بُعد جهانی شدن فرهنگ نیز باید گفت، فرهنگ کشورهای غربی به واسطه رسانه‌های اطلاعاتی قدرتمند، مرزها را شکسته و بدون هیچ مانعی وارد کشورهای جهان سوم از قبیل ایران و دیگر کشورهای اسلامی شده و بر فرهنگ آنها مسلط می‌شوند و چون در فرهنگ غرب ضد ارزش‌ها یک حالت قانونی به خود گرفته‌اند انسان به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر انحراف را انحراف محسوب نمی‌کند. به همین علت، روز به روز از هویت انسانی خود دورتر می‌شود. از این رو ورود چنین فرهنگی به کشورهای جهان سوم شدیداً فرهنگ و هویت انسانی - اسلامی آنها را تخریب کرده و بر آنها مسلط می‌شود؛ و چون در این کشورها توان کنترل و نظارت نیز پایین است، این مسأله به تخریب هویت آنها ختم می‌گردد و کشوری که هویت نداشته باشد، هیچ چیز نخواهد داشت: اما چون ما ناگزیر، در جریان این رود پرتلاطم قرار خواهیم گرفت، باید ضمن شناخت آینده و مصایب و مشکلات آن، با آسیب‌شناسی دقیق، در پی دفع آسیب باشیم.

بحمد... هویت انقلاب حفظ شده، رهبری به طور دقیق مثل حضرت امام (ره) قدم بر می‌دارند، اصول و اصالت‌ها محفوظ است؛ اما شدت هجمه‌ها نسبت به اول انقلاب بسیار افزون‌تر شده است.

بنابراین عقل نیز حکم می‌کند، هنگامی که هجمه‌ای سنگین شد، مدافع نیز مستحکم‌تر و در جهت دفاع

ضعف ما از عدم ایمان ما و قدرت ما نیست، بلکه از عدم شناخت، به روز کردن معارف و جهان‌شناسی ماست.

از ارزش‌های خود آماده و به روز شود، متأسفانه ما در این مسأله با مشکل مواجه هستیم. دانشگاه‌های ما، حوزه‌های ما و دیگر مراکز ما در این قلمرو عقب مانده‌اند. امروز جهانی شدن در لایه‌های فرهنگی نفوذ کرده و گاهی جهان‌بینی‌ها را می‌سازد و تا این قلمرو را شناسیم و بررسی دقیق نکنیم نمی‌توانیم دفع آفت نماییم. لازمه این کار این است که این بحث یکی از جدی‌ترین مباحث آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی شود؛ چرا که اگر آسیب‌ها را بشناسیم قادر به دفع آنها خواهیم بود. ضعف ما از عدم ایمان ما و قدرت ما نیست، بلکه از عدم شناخت، به روز کردن معارف و جهان‌شناسی ماست. الآن دو چیز جهان را به سمت غربی شدن پیش می‌برد که یکی اقتصاد و دیگری فرهنگ است که در ادامه بحث به این دو می‌پردازیم.

۱. جهانی شدن اقتصاد

۱-۱. تأثیر اقتصاد بر زندگی انسان

اقتصاد در قلمرو زندگی انسان معاصر فراتر از یک ابزار عمل می‌کند و حتی در مواردی به جای هدف نشسته است.

«پستمن»^۲ در کتاب تکنوپلی^۳ این اصطلاح را تصویر جهانی می‌داند که تکنولوژی فرهنگ‌سازی کرده و اقتصاد، فرهنگ را به سیطره خودش در آورده است. عمده‌ترین ابزار تکنولوژی در عرصه جهانی‌سازی اقتصاد شامل این موارد است:

الف) کامپیوتر: امروز اطلاعات^۴، هویت انسان را می‌سازد و به قول یک منتقد آمریکایی در جهانی که همه چیز انسان کامپیوتریزه شده ما نمی‌توانیم به صراحت بگوییم که این انسان است

که کامپیوتر را اداره می‌کند یا کامپیوترها انسان را اداره می‌کنند. «پستمن» در این خصوص می‌گوید: «در جهان امروز عبارت "کامپیوترها به ما چنین می‌گویند" به جای "خدا چنین گفته" نشسته است».

ب) سینما: جهان امروز جهان تصویر است و تمدن‌های موفق، تمدن‌هایی هستند که قادرند معنای تصویر را ترجمه نمایند. هر تصویر معادل هزار کلمه است و اثر ماندگاری که در ذهن مخاطب می‌گذارد بسیار قوی‌تر از اثر سخنرانی و کلام است.

فیلم ماتریکس^۵ فیلمی است که در سال ۲۰۰۰ م. ساخته شده و هم‌اکنون فیلم ماتریکس ۲ و ۳ در حال ساخته شدن است در این فیلم ما شاهد سال ۲۱۹۹ م. یعنی ۲۰۰ سال بعد هستیم. این فیلم، فیلمی است که از تسلط عجیب تکنولوژی و اقتصاد بر انسان بحث می‌کند. و واقعیت هم این است که یکی از اصلی‌ترین بسترهای جهانی شدن اقتصاد است.

این که شما از رسانه‌ها می‌شنوید و می‌بینید که هر جا کنفرانس جهانی شدن برگزار می‌گردد مورد اعتراض کارگران و قشرهای پایین جامعه واقع می‌شود به این علت است که بسیاری از آنان احساس می‌کنند اقتصاد در قلمرو جهانی، شدت نظام طبقاتی را به هم می‌زند. اخیراً گزارشی از اینترنت تحت عنوان «گلوبالیزیشن»^۶ دریافت کرده‌ایم که در مجله سیاست خارجی بود. در این گزارش آمده که «مقدار ثروت ۲۰۰ نفر در کره زمین معادل ثروت دو میلیارد انسان است» بنابراین جهانی شدن اقتصاد شدت منجر به شکاف طبقاتی در جوامع شده و ضربات سهمگینی را بر بدنه اقشار پایین جامعه وارد می‌آورد.

۲-۱. تأثیر اقتصاد بر فرهنگ

فرهنگ در قلمرو جهانی شدن مهمتر از اقتصاد است و هویتش را از اقتصاد و قوانین و فرمول‌های اقتصادی می‌گیرد. «چارلی چاپلین» فیلمی تحت عنوان «عصر جدید» دارد که در این فیلم، انسان که یک مهره و چرخ دنده محسوب می‌شود هویت و ماهیتی جدا از هویت و ماهیت انسانی پیدا می‌کند. چون اقتصاد بنا به سیطره‌اش تمامی رفتارها و منابع رفتاری و کرداری انسان را کنترل می‌کند.

«در نتیجه حکومت‌های بلامنازع این سایت‌ها، ارزش‌های اخلاقی پیشین، راه تغییر در پیش گرفته‌اند. مثلاً زنانی که در سایت‌های پرنوگرافی مشابه شغل خود را...» در این گزارش عبارت «شغل خود را» این مفهوم را در ذهن متبادر می‌سازد که، کار خلاف در این سایت‌ها گناه نیست بلکه یک شغل است و این بدان معناست که در قلمرو جهانی شدن با انحراف روبرو نیستیم، با تمدنی روبرو هستیم که انحراف را انحراف محسوب نمی‌کند.

در قلمرو جهانی شدن با انحراف روبرو نیستیم، با تمدنی روبرو هستیم که انحراف را انحراف محسوب نمی‌کند.

اکنون شیعه در این قلمرو چه باید بکند؟ و چه وظیفه‌ای دارد؟ اجازه دهید به نمونه‌ای دیگر اشاره کنم. گروه^{۱۵} «گانرز رُز»^{۱۶} که در جاهای مختلف پارتی^{۱۷} دارند، یکی از گروه‌هایی است که ما در تهران با آن مصیبتی داریم. اخیراً یک گروه ۳۰ یا ۴۰ نفره که از دختر ۱۲ ساله تا پسر ۱۷ ساله را شامل می‌شد در یک منزلی در تهران دستگیر کردند که بعد فهمیدیم گروه «گانرز رُز» هستند. این گروه‌ها به صورت مختلط دور هم

جمع می‌شوند، ابتدا اعمال منافی عفت انجام داده و سپس روی سرشان یک پیشانی‌بند یا هدبند می‌بندند و زیر این هدبندها مواد مخدر جاسازی می‌کنند. نوارهای موسیقی متال، راک و... را می‌گذارند، که تأثیر روان‌شناسی این نوارها فاجعه‌است.^{۱۸} نوارها را تا صدای ۱۳۰ با استریوهای بسیار قوی باز می‌کنند. تحرک روانی جسمی و جنسی بالا، آنها را از حالت طبیعی خود خارج کرده و در این حال حرکت‌های غیرطبیعی از خود بروز می‌دهند. از دیوار بالا می‌روند، همدیگر را گاز می‌گیرند، خود را از بالا به پایین پرت می‌کنند و... این تحرک زیاد منجر به آزاد شدن انرژی بدن شده و عرق‌های بدن منافذ پوستی را باز می‌کند و منافذ پوستی که باز شد، فشار هدبند، مواد مخدر را به صورت مستقیم از طریق این منافذ وارد خون می‌کند و ورود این مواد به خون، آنها را به حالت جنون در می‌آورد و در اوج جنون وارد دستشویی فرنگی شده و درب آن را باز کرده، محتویات آن را سر می‌کشند.

من نشسته‌ام با اینها حرف زده‌ام، اینها گفته‌اند که شما برای ما ثابت کنید اینها انحراف است تا ما این کار را نکنیم، یعنی انسان به جایی می‌رسد که دیگر انحراف را، انحراف محسوب نمی‌کند.

پس از مدتی لو می‌رود و با تهیه کنندگان آن برخورد شده و جریمه می‌شوند. اما آنها با بستن قرارداد با افراد کار خود را به صورت قانونی در آورده و به کارشان ادامه می‌دهند به صورتی که دادگاه هم نتواند به آنها چیزی بگوید.

ببینید این مهم است. مرزها در حال از بین رفتن است. در فقه اسلامی حد و حدود مطرح است. در زندگی جمعی انسان، حدود «ذاتی» است. آقای «مایور»^{۱۳} در جریان آیات شیطانی سخنانی در دفاع از سلمان رشدی مطرح کرد که به او نامه‌ای نوشتم تحت عنوان «حدود، جوهره ذاتی زندگی جمعی انسان» یعنی در زندگی جمعی، حد ذاتی است، نفی حد، نفی هویت انسان است. دیوار در زندگی جمعی ذاتی است چون حریم می‌سازد. اما انسان در جهان معاصر به دلیل اینکه انحرافش را قانونی می‌کند حد و حدودها را برمی‌دارد.

پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «روزی می‌رسد که مردم آمر به منکرند و ناهی از معروف، نه از آن جهت که معروف را معروف و منکر را منکر می‌دانند؛ بلکه از آن جهت که تعریفشان از منکر، معروف است.»

جهان امروز این است و اینترنت این کار را می‌کند. امروزه فیلم‌هایی در غرب ساخته می‌شود که بدیهی‌ترین مفاهیم فطری را آن چنان با تکنیک تصویر عوض می‌کنند که مخاطب آن را حق می‌پندارد. سایت‌هایی در اینترنت وجود دارد که با برخی از زنان و مردان قرارداد می‌بندند تا اجازه دهند در فضای خصوصی منزلشان دوربین مخفی بگذارند و این سایت‌ها به صرف داشتن قرارداد به کار خود ادامه می‌دهند و هیچ مرجعی در غرب با آنها کاری ندارد، چون استنادشان به

قرارداد است و می‌گویند نمی‌توان مانع از حق شخصی افراد شد.^{۱۴} روزانه ۷۵۰۰ نفر از این سایت‌ها دیدن می‌کنند و ما قریب به دو میلیون سایت پرنوگرافی در اینترنت داریم.

گزارشی در یکی از مجلات خارجی

خواندم که خوب است به قسمتی از آن توجه کنید:

امروزه فیلم‌هایی در غرب ساخته می‌شود که بدیهی‌ترین مفاهیم فطری را آن چنان با تکنیک تصویر عوض می‌کنند که مخاطب آن را حق می‌پندارد.

به عنوان نمونه در سه یا چهار سال گذشته، پاکستان - که اولین جمهوری اسلامی جهان است - تعطیلی رسمی هفته خود را از جمعه به یکشنبه تغییر داد. دلیل این امر ضررهای هنگفت اقتصادی بود که متوجه تجار و تکنوژیست‌های پاکستانی شد و آنها به این نتیجه رسیدند که زمان ارتباطشان با جهان سرمایه‌داری فقط سه روز در هفته است؛ زیرا پنج‌شنبه و جمعه کار در پاکستان تعطیل است و شنبه و یکشنبه کشورهای آسیای جنوب شرقی تعطیل هستند و این بی‌نظمی خاصی

به وجود آورده که مانع از تجارت آنها می‌شود. و به همین جهت دولت پاکستان تحت فشار گروه مزبور مجبور شد تعطیلی رسمی هفته را از روز جمعه که روز تعطیل رسمی مسلمانان جهان است به روز یکشنبه تغییر دهد. البته این تغییر با فرهنگ اسلامی ما سازگار نیست؛ زیرا گاهی ما

فرهنگ در قلمرو جهانی شدن
مهمتر از اقتصاد است و هویتش را
از اقتصاد و قوانین و فرمول‌های
اقتصادی می‌گیرد.

زمان را جزء چهارم ماده می‌دانیم. در این قلمرو، زمان، خط ممتدی است که در بستر این خط ممتد وقایع جاری می‌شود و شما نمی‌توانید بگویید این نقطه از بستر قدسی است چون فرض شده که زمان یک رود جاری است که وقایع بر سطح آن می‌گذرد در این جا «زمان» تأثیری در حسن و قبح امور ندارد.^۷

اما در تفکر اسلامی ما زمانی به نام زمان قدسی داریم؛ یعنی معتقدیم انسانی که از سپیده‌دم پنج‌شنبه تا غروب جمعه فوت می‌کند برخوردی که با او در عالم برزخ می‌شود با کسی که غیر از این روزها فوت می‌کند یکسان نیست. بدین جهت در این جا تفاوت در زمان قدسی، در عالم هویت ما تفاوت ایجاد می‌کند. تغییر جمعه به یکشنبه در قلمرو اقتصاد قابل قبول است؛ اما شما نمی‌توانید تصور کنید که این تغییر تنها یک مسأله اقتصادی است و هیچ ربطی به هویت اسلامی ما ندارد.

زمان قدسی مختص ما هم نیست این زمان شامل مسیحی‌ها، هندی‌ها و حتی اسطوره‌های یونانی هم می‌شود. اکنون ما به سادگی زمان را تغییر می‌دهیم و در این قلمرو یک ملت و یک تمدن اسلامی را از برکات آسمانی و الهی محروم می‌کنیم و محور این تغییر هم اقتصاد است. در

اقتصاد جهان هویت انسان تابع کارکرد مصرف‌گرایانه اوست. اگر بخواهیم مسأله جهانی شدن اقتصاد را بپذیریم از یک سو در قلمرویی قرار داریم که این رود ما را می‌برد و از سوی دیگر اگر بخواهیم آن را بپذیریم، دیگر نمی‌توانیم بگوییم چه باید وارد بشود و چه نباید وارد شود. زیرا این فرمول‌های اقتصادی است که مصرف و نوع کار را تعیین می‌کند. اکنون ما در چنین قلمرویی چه خواهیم کرد؟ هر چند این بحث، بحث الآن نیست بحث آینده است اما خوشا به حال تمدن‌هایی که به استقبال آینده می‌روند. تمدن شیعی یک

تمدن شیعی یک تمدن بسیار غنی است،
اما آنچه مهم است زمان‌شناسی است،
اگر امروز را بشناسیم
می‌دانیم چگونه به استقبال فردا برویم!

تمدن بسیار غنی است، اما آنچه مهم است زمان‌شناسی است، اگر امروز را بشناسیم می‌دانیم چگونه به استقبال فردا برویم!

شما سال‌های ۷۹-۷۸ را با سال‌های ۶۹-۶۸ مقایسه کنید. یکی از عواملی که سبب شد در تهران ما با پسران آرایش کرده روبرو شویم این بود که در این دهه همه چیز ما اقتصاد شد. و بعد هم گفتیم یک راه داریم تا اقتصاد ما شکوفا شود و آن این که مصرف را دامن بزنیم، امروز تبلیغات تلویزیون چند صد برابر تبلیغات سال ۶۸ شده است.

بنابراین می‌توان به صراحت گفت اقتصاد و مصرف‌گرایی منجر به تخریب هویت فرهنگ اسلامی ما شده است. ما در سال‌های ۶۵-۶۴ هیچگاه شاهد چنین فاجعه فرهنگی که امروز شاهد آن هستیم، نبودیم. اما حالا شما در همین تهران با گروه‌های «گانرز رُز»^۸ مواجه هستید (در ادامه همین مبحث بیشتر درباره آن صحبت خواهیم کرد). بنابراین یکی از آفات جهانی شدن مسائل اقتصادی همین تأثیری است که این مسایل در فرهنگ و هویت انسانی ما می‌گذارد.

۲. جهانی شدن فرهنگ

۲-۱. رسانه‌های اطلاعاتی

رسانه‌های اطلاعاتی مرزهای جهان امروز را به مرزهای شیشه‌ای تبدیل کرده‌اند و به عبارتی مرزها

را حذف کرده‌اند تا دهکده جهانی محقق گردد. بدین ترتیب نقش این رسانه‌ها اگر به عنوان یک ابزار مورد توجه قرار گیرند مشکلی به وجود نخواهد آمد اما اگر این رسانه‌ها، خود پیام شدند قطعاً مشکلات جدی را گریبان‌گیر جوامع خواهند کرد.

«مک‌لوهان»^۹ نظریه پرداز دهکده جهانی ارتباطات می‌گوید: «رسانه یک ابزار نیست، خود پیام است.» تلویزیون ابزار پیام‌رسانی نیست خود پیام است. بنابراین یکی از مهم‌ترین عواملی که امروزه جهانی شدن را می‌سازد رسانه‌های ارتباطی قدرتمند است. نمونه اینها اینترنت است. اینترنت پرچم جهانی شدن فرهنگ است.

اینترنت یک شبکه اطلاع‌رسانی جهانی است که به شما قدرت می‌دهد تا در هر جا که باشید بتوانید از طریق اینترنت وارد کتابخانه کنگره آمریکا شده و از آن استفاده کنید. همچنین می‌توانید از طریق سایت‌های اینترنت از جدیدترین کشفیات مطلع شده و از آن بهره ببرید؛ و از این جهت بسیار عالی است. اما مشکل این جاست که معمولاً تمدن‌های شرقی وقتی با یک تکنولوژی مدرن مواجه می‌شوند ذوق‌زده شده و آسیب‌شناسی نمی‌کنند. آن وقت لطمه‌هایی که بر بدنه فرهنگ این تمدن‌ها می‌نشیند بسیار سنگین‌تر از لطمه‌هایی است که بر صاحبان صنایع وارد می‌شود. اخیراً گزارشی از اینترنت تحت عنوان «اینترسکس»^{۱۰} دریافت کردیم. این گزارش مقدار دو سال تجارت اینترنت^{۱۱} در سال‌های ۹۸ و ۹۹ میلادی را در حدود ۴۱۰ میلیارد دلار تخمین زده است. از این ۴۱۰ میلیارد دلار ۲۴۶ میلیارد دلار آن (حدوداً ۵۹ الی ۶۰ درصد) متعلق به تجارت سکس است. این مسأله بسیار حائز اهمیت است که قدرت جهانی در عصر معاصر ۶۰ درصد از تجارت الکترونیکی خودش را صرف مسأله سکس می‌نماید. از همین آمار می‌توان رشد جهانی شدن را تشخیص داد.

۲-۲. تحوّل در تعاریف

تحوّل در تعاریف مهمترین بُعد اخلاقی و فرهنگی جهان معاصر است.

در اینترنت سائیتی است که آمده در اتاق‌های پرو یک نمایشگاه، دوربینی جاسازی کرده که افراد بدون اینکه بدانند فیلم آنها ضبط می‌شده و به مرکز این سایت ارسال می‌گردید.^{۱۲} این سایت